

[Undervisningsministeren.]

tværs af skolens hovedformål, at nogle bliver tilbage. På den anden side må skolerne trods alt ønske, at nogle dumper til optagelsesprøven eller undlader at tage den, for at de kan have en samlet klasse til sidste skoleår og dermed sikre statstilskuddet. Det må i nogen grad være genstand for skøn, om de børn, der bliver tilbage, kan danne grundlag for en organisk skole, eller om der i virkeligheden kun er tale om et nok så velment arrangement til opnåelse af statsstøtte. Det må ligeledes være genstand for skøn, i visse tilfælde, om statsstøtte kan opnås. Dette skøn bør være præget af vidsyn og forståelse. Det afhænger meget af skolens indstilling og gode vilje. Hvis skolen i fuldt alvor tilstræber en udbygning for alle skoleårene, således at afleveringen af børnene i 11—12 års alderen ikke bliver et minus for de tilbageværende, vil der være basis for fortsat statsstøtte i en rimelig tid. Skulle det imidlertid ikke være muligt for skolen at nærme sig det normale skolebillede, er det bedst for hjem og samfund, at forældrene til den pågældende skoles børn selv overtager udgifterne og dermed eneansvaret.

Vi i ministeriet er ikke på jagt efter vanskeligt stillede friskoler. Vi ønsker tværtimod at give enhver ærligt stræbende skole en fair chance; men ingen kan forlange, at vi skal se bort fra de to skolegruppers meget forskellige karakter. Såvidt jeg kan se, er der en bevægelse i gang bort fra eksamensforskolerne, de rene eksamensforskoler, over til organisk udfoldede skoler, og en sådan bevægelse må i al ro og stilfærdighed fremmes. Her skal — det være sagt til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen — den traditionelle linie fortsættes, den hidtidige praksis opretholdes.

Personlig kan jeg ikke lade være at tænke på vilkårene for de få elever, der visse steder er tilbage. I en bog af Cai M. Woel, som nylig er udkommet, „Bogens Tjenere“, hedder det i et lille selvbiografisk afsnit, at forfatteren, hvis fader pludselig blev syg, blev taget ud af katedralskolen og flyttet tilbage til landsbyskolen. Jeg citerer — med formandens tilladelse —

„Jeg tilbragte et pinefuldt år, indtil konfirmationen udløste mig. Læreren så ikke med milde øjne på den forlorne søn,

der nu atter søgte tilbage til de hjemlige græsgange. Han var ikke fri for at stikle lidt rigeligt til mig og min brat afsluttede katedralskolekarriere. Og jeg forbandede skolen og al dens gerning.“

Det er ikke morsomt, ligegyldigt hvorledes årsagsforholdet ligger, for et barn at vende tilbage til sin gamle skole, behæftet med et nederlag. Det sociale motiv, honnet ambition, som fører adskillige børn ind til eksamensskolerne, forhindrer dem muligvis i at vende tilbage, og disse børns vilkår skal vi ikke misunde dem. En centraladministration må aldrig glemme, at det er børn, det er mennesker, det drejer sig om, og ikke en forretning. Der må anlægges humane synspunkter; det har også hidtil været tilfældet, det er selve traditionen, og her mener jeg, at en friskolemand, der er med til at forvalte den grundtvigske arv, vil være en god hjælper.

Med disse ord skal jeg anbefale flertallets ændringsforslag til vedtagelse og mindretallets til forkastelse.

Ninn-Hansen: Jeg vil gerne takke den højtærede undervisningsminister for den besvarelse, ministeren har givet af de konkrete spørgsmål, jeg har stillet.

Når jeg stillede spørgsmål vedrørende de katolske skoler, var det, fordi den ændrede fordeling af tilskuddet til lærerlønninger, såvidt jeg kan se, kunne bevirke, hvis man ikke var opmærksom på det, at det kom til at gå ud over tilskuddet til disse skoler. Jeg kan kun takke for den højtærede undervisningsministers udtalelser om, at det ikke skal være tilfældet.

Jeg takker endvidere, fordi den højtærede undervisningsminister vil være i særlig grad opmærksom på støtten til hjemmeundervisning i de tilfælde, hvor hjemmeundervisning i hvert fald for en tid er nødvendig for børn, der har haft en sygdom — polio eller en anden for børn meget streng sygdom — med særlige eftervirkninger. Jeg kan helt tilslutte mig den højtærede ministers opfattelse af, at der måske kan være grund til i særlig grad at se på dette spørgsmåls løsning.

Det ærede medlem hr. Kr. Juul hævdede, at mit parti vendte sig imod, at den højtærede undervisningsminister skulle have assistance af en repræsentant for Dansk